

TÁC ĐỘNG CỦA DỊCH COVID-19 ĐỐI VỚI GIÁO DỤC VIỆT NAM

ThS. Phạm Thị Huệ¹

Ngay từ đầu tháng 02/2020, khi dịch bệnh bắt đầu có dấu hiệu phức tạp, các địa phương trên cả nước đã ban hành Công văn về việc cho học sinh nghỉ học nhằm tránh nguy cơ lây lan dịch bệnh. Đợt nghỉ đầu tiên dự kiến chỉ kéo dài một tuần, thế nhưng trước những diễn biến khó lường của dịch bệnh, các địa phương lại liên tiếp ban hành văn bản về việc kéo dài thời gian nghỉ học. Từ nghỉ một tuần, học sinh lại được nghỉ hết tháng 02, sau đó là nghỉ hết tháng 03 và hiện nay là nghỉ hết 15/4. Thậm chí, có một số cơ sở đào tạo còn ra quyết định nghỉ đến khi có thông báo mới. Như vậy, kỳ nghỉ dịch Covid - 19 của học sinh trên cả nước đến nay đã kéo dài 03 tháng nếu tính luôn kì nghỉ Tết 2 tuần. Vì vậy, dịch Covid-19 đã tác động rất lớn đến ngành giáo dục - đào tạo của Việt Nam. Từ đó, đã tạo nên những kết quả tích cực và tiêu cực.

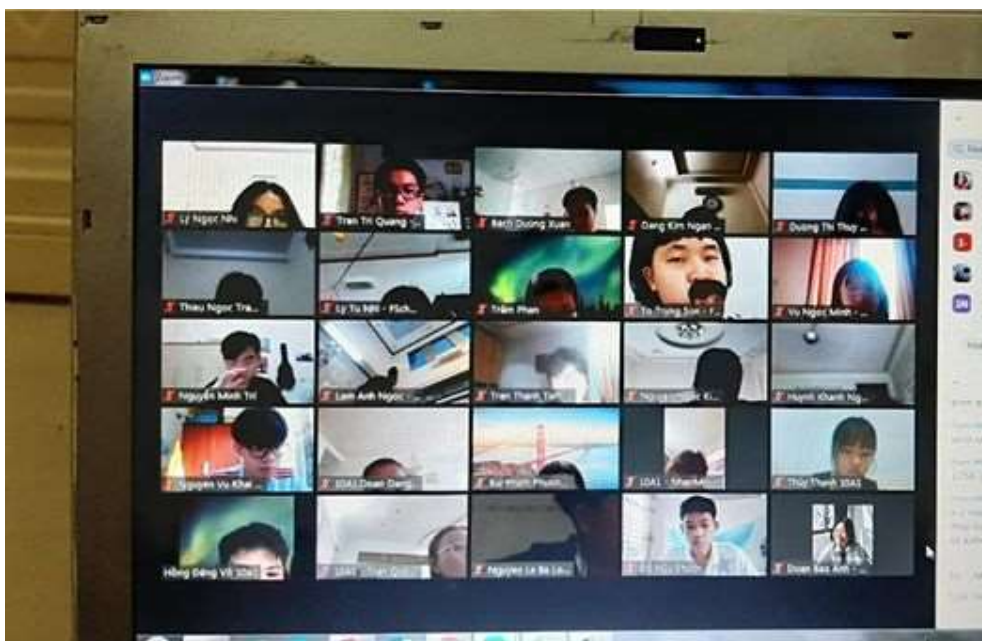
Về mặt tích cực: Thực tế trong thời gian qua, ***Covid-19 đã thúc đẩy giáo dục Việt Nam có những ứng phó linh hoạt trước khó khăn.*** Cụ thể là: Với các cơ sở giáo dục ngoài công lập, Bộ Giáo dục và Đào tạo đề xuất miễn, giảm, kéo dài thời gian quyết toán các khoản thuế năm 2019 và miễn các khoản thuế phát sinh trong quý 1 và quý 2-2020. Bộ cũng đề xuất Chính phủ chỉ đạo các bộ, ngành có liên quan xem xét miễn BHXH, BHYT, bảo hiểm tai nạn đối với toàn bộ giáo viên, giảng viên, nhân viên, cán bộ quản lý tại các cơ sở giáo dục trong và ngoài công lập đang tham gia đóng trong quý 1 và quý 2-2020. Bộ đề xuất Chính phủ chỉ đạo Ngân hàng Nhà nước có gói tín dụng cho vay ưu đãi lãi suất 0% cho đối tượng là các cơ sở giáo dục ngoài công lập vay với mục đích duy trì hoạt động thường xuyên nhằm có nguồn vốn chi trả hoạt động và để người lao động yên tâm công tác, tiếp tục có động lực, niềm tin đóng góp vào sự nghiệp phát triển giáo dục của nước nhà. Đây chính là những động thái tích cực, linh hoạt của các nhà lãnh đạo giáo dục Việt Nam trước đại dịch toàn cầu.

Nhìn lại từng khía cạnh của giáo dục Việt Nam thì cũng có những tích cực đáng lưu ý như sau: Một là, ***nâng cao kỹ năng thích ứng với thời đại thông qua hoạt động dạy – học online.*** Từ khi dịch bùng phát đến nay, tất cả các trường học và cơ sở giáo dục công lập, ngoài công lập và tư thục đã phải dừng việc dạy và học trực tiếp. Chủ động triển khai công tác giảng dạy, đào tạo online, E-learning để giảm bớt việc tập trung đông người, hạn chế dịch bệnh lây lan trong cộng đồng. Chính điều này đã thúc đẩy sự tiếp cận và góp phần nâng cao trình độ công nghệ thông tin (CNTT) của giáo viên Việt Nam. Dù trước khi không ít những dự án, hội thảo hào hào về việc ứng dụng CNTT trong dạy học. Tuy nhiên, kết quả vẫn không mấy khả quan. Nhưng, dịch Covid-19 đã buộc giáo viên phải tìm tòi, học hỏi và thích ứng với tình hình dạy học online; nếu không họ sẽ bị đào thải. Đây chính là xu thế của thời đại, của thế kỉ XXI: “Hoặc bạn thay đổi để thích ứng với xu thế thời đại, hoặc bị đứng bên lề”.

---

¹ Trường Fschool Cần Thơ - Đại học FPT Cần Thơ

NGHIÊN CỨU – TRAO ĐỔI

Hoạt động dạy học online được diễn ra mạnh mẽ trong dịch Covid-19

Ảnh: Phạm Thị Huệ

Hai là, ***góp phần rèn luyện tính tự giác học tập cho người học, mở ra một kênh học mới***. Khi hoạt động dạy học online được triển khai ở hệ thống giáo dục cả nước. Người học buộc lòng phải nâng cao tính kỷ luật, tự giác trong hoạt động học tại nhà. Đồng thời, tiếp cận với kênh dạy học online. Mặc dù trước khi có từng nghe nhưng khi trải nghiệm thực sự, người học sẽ tiếp cận và có những nhận định và định hướng đối với sự nghiệp học tập suốt đời của bản thân. Rất có thể, qua mùa Đại dịch này, có rất nhiều học sinh - sinh viên (HSSV) sẽ yêu thích và tự mài mò, tìm kiếm những lớp học online để nâng cao kiến thức. Đây là việc làm của các HSSV các nước tiên tiến đã thực hiện. Nay HSSV Việt Nam đã có thể hòa nhập xu thế trên.

Ba là, ***gắn kết gia đình và nhà trường cùng tham gia học động giáo dục đối với người học***. Ở việc học online tại nhà, đối với học sinh trung học cơ sở, trung học phổ thông (THCS, THPT) cần lắm sự quan tâm, chia sẻ của phụ huynh đối với nhà trường qua việc đốc thúc, nhắc nhở học sinh tham gia học tập. Qua đó, phụ huynh sẽ hiểu hơn về việc học của con em mình. Đồng thời, có thể dự giờ trực tiếp các giờ học của HS để hiểu hơn về chất lượng dạy – học của cơ sở đào tạo mà con em mình đã thụ hưởng. Những hoạt động trên, sẽ giúp gia đình hiểu hơn về hoạt động dạy – học của con em mình. Điều mà trước đây, phải họp phụ huynh, các hoạt động gắn kết thực hiện khá vất vả.

Bốn là, ***các hoạt động nhân văn của được phát huy cao độ trong giáo dục***. Trong tình hình kinh tế khó khăn do ảnh hưởng dịch, Các trường học đã thực hiện chính sách ưu đãi có lợi cho người học. Một số cơ sở đào tạo có chính sách ưu đãi, giảm 15-20% học phí cho toàn bộ học sinh, sinh viên để chia sẻ gánh nặng với người học, góp phần giải quyết các vấn đề xã hội, giảm bớt khó khăn cho học sinh, sinh viên và phụ huynh. Đơn cử là Đại học Phú

NGHIÊN CỨU – TRAO ĐỔI

Xuân – Huế còn hỗ trợ sinh viên tiền mua laptop để học online. Mặc dù, gánh nặng về tài chính đè nặng lên vai của các nhà quản lý giáo dục. Tuy nhiên, với tinh thần nhân văn, các chủ quản cơ quan đơn vị giáo dục (nhất là giáo dục tư thục) vẫn cố gắng chi trả lương cho giáo viên cơ hữu, hỗ trợ những hoàn cảnh nhân viên gặp khó giữa thời đại dịch khó khăn.

Tuy nhiên, các cơ sở giáo dục dưới sự tác động của dịch Covid-19 đang gặp rất nhiều khó khăn, thiệt hại lớn và các ảnh hưởng tiêu cực khó lường khác. Đầu tiên là, khung chương trình giáo dục của hệ thống cả nước bị đảo lộn, buộc phải điều chỉnh nhiều lần. Làm ảnh hưởng đến hoạt động thi cử, kiểm tra, đánh giá của giáo dục các tỉnh thành nhất là các địa phương vùng sâu, vùng xa, hải đảo. Từ đó, gây nên tâm lí hoang mang, lo lắng cho phụ huynh, học sinh. Đặc biệt là khối cấp 12. Vì quỹ thời gian còn lại khá ít để các hoạt động dạy - học và kì thi quốc gia được diễn ra tốt đẹp.

Tiếp đến là, ảnh hưởng đến đời sống, việc làm của các giáo viên hợp đồng, giáo viên tư thục. Vì không có nguồn thu từ người học, nên việc chăm lo đời sống cho giáo viên đã gặp khó khăn. Thậm chí một số cơ sở mầm non tư thục đã bán cơ sở đào tạo, hoặc đóng cửa vì không còn khả năng chi trả cho hoạt động duy trì trường lớp.

Tóm lại: Đại dịch Covid-19 sẽ ảnh hưởng đến giáo dục Việt Nam. Từ đó, có thể định vị lại nền giáo dục của Việt Nam trong thế kỉ XXI. Tuy nhiên, ảnh hưởng như thế nào thì do mỗi người cảm nhận. **“người lạc quan sẽ tìm thấy cơ hội trong khó khăn, người bi quan sẽ thấy khó khăn trong cơ hội”**. Xin mượn lời nhận của Erik van der Vleuten - Tiến sĩ Lịch sử Khoa học, Công nghệ và Y học của Đại học Aarhus, Đan Mạch) để kết thúc bài viết: “Đổi mới công nghệ cung cấp nhiều cơ hội để giải quyết các thách thức xã hội quan trọng trong các lĩnh vực góp phần thực hiện toàn cầu hóa. Các khía cạnh khác nhau của công cuộc chuyển đổi như vậy có thể được nghiên cứu một cách cô lập, nhưng đòi hỏi một viễn cảnh rộng hơn, theo định hướng hệ thống. Theo quan điểm của chúng tôi, xã hội định hình tiến bộ công nghệ, nhưng tiến bộ công nghệ cũng định hình xã hội của chúng ta. Công nghệ đan xen với những biến đổi triệt để trong công việc, giao tiếp, giáo dục...”.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. <https://www.tue.nl/en/research/researchers/erik-van-der-vleuten/>
2. <https://research.tue.nl/nl/organisations/technology-innovation-society>
3. <https://thanhnien.vn/giao-duc/thong-ke-giao-vien-mat-viec-chua-duoc-nhan-luong-do-anh-huong-dich-covid-19-1208524.html>
4. <https://thanhnien.vn/giao-duc/dich-covid-19-nhieu-giao-vien-xin-nghi-viec-truong-tu-thuc-co-nguy-co-dong-cua-1191903.html>